

Реферат на тему: "Жан-Нікола-Артюр Рембо"

Артюр Рембо

Життєвий і творчий шлях

Жан-Нікола-Артюр Рембо народився 20 жовтня 1854 р. у провінційному містечку Шарлевіль, в Арденнах, на північному сході Франції у буржуазній сім'ї. Мати прищеплювала дітям доброчинність, любов до Бога, а батько вчив їх поміркованості та ощадливості. Змалку Артюр подарував батькам неабиякі надії: був богобоязливим, слухняним. Блискуче вчився. Його здібності всіх вражали. Учитель Жорж Ізамбар підтримував перші спроби юного поета. З шести-семи років він почав писати прозою, а потім віршами. У п'ятнадцять років написав вірш "Сенсація", опублікований без відома автора в одному паризьких журналів на початку 1869 р.

Цього ж року надрукував кілька віршів латиною. Він багато читає, захоплюється творами Ф. Рабле і В. Гюго, а також поезією "парнасців". Віршами "Офелія", "Бал повішених", "Зло", "Сплячий у долині" поет заявив про себе як символіст. В. Гюго, високо оцінивши його талант, назвав Рембо "дитям Шекспіра".

Перший період творчості митця (до 1871 р.) позначений впливом авторитетів, що не завадило визріванню бунтарського духу як проти традиційної естетики, так і проти буржуазних порядків провінційного Шарлевіля, де, за словами поета, "ніколи нічого не відбувається". Орієнтуючись на В. Гюго і III. Бодлера, він починає писати вірші, які викривали нікчемність міщанства ("Засідателі"), Другу імперію* ("Шаленство кесаря"), лицемірство служителів церкви ("Покарання Тартюфа"). Згодом захоплюється революційними ідеями, які призвели до краху монархії. У ті часи свої надії на перебудову суспільства він пов'язував з Республікою.

У 1871 р., дізнавшись про проголошення Комуни, кидає лицей і, діставшись до Парижа, потрапляє у вихор революційних подій. За спогадами сучасників, поет брав безпосередню участь у житті комунарів, навіть якийсь час служив у національній гвардії. Суворо-ритмічний "Вільний гімн Парижа", зворушливий образ дівчини-комунарки у вірші "Руки Жанни-Марі" — яскраві свідчення його настроїв. Але після розгрому Комуни, зневірившись у соціальній боротьбі, Рембо в листі до друга від 10 липня 1871 р. просить знищити свої твори про комунарів.

Письменник шукає іншого шляху в поезії, яка, на його думку, має стати пророчицею й ясновидицею. У листі 1871 р. до свого шкільного вчителя Жоржа Ізамбара він стверджує, що поет — віщун і провидець — повинен бути Прометеем, йти попереду людства. У серпні 1871 р., повернувшись до Шарлевіля, Артюр посилав свої вірші Полю Верлену. Хлопець з провінційного містечка зачарував своїми рядками відомого поета, і той запрошує його до себе. Знайомство переростає в дружбу. Верлен і Рембо вирушають з Парижа на пошуки нових вражень до Бельгії, а потім до Лондона.

Цілий рік вони мандрували разом Європою.

У другий період короткочасної творчості (з початку 1871 до початку 1872 р.) поезія Рембо набуває трагічного звучання. З-поміж інших вирізняється вірш "П'яний корабель", який С. Цвейг назвав "фантасмагоричним сновидінням, бунтом фарб, химерною симфонією лихоманячих слів". Корабель, який збився з курсу і втратив управління, символічно відображає творчі й життєві пошуки поета.

У символістському сонеті "Голосівки" декларувалися нові принципи мистецтва: перетворення слова на символ, увага до смислового забарвлення звуків, велике значення відчуттів у сприйнятті світу та відображенні духовного життя людини.

У третій період творчості (1872-1873) Рембо пише цикл "Осяяння", що засвідчив народження незвичайної форми вірша, яку можна назвати і віршем у прозі, і ритмізованою прозою. Чарівною красою віє від загадкових картин, створених гарячковою нестримною фантазією поета. Головне в "Осяяннях" — фіксація особистих настроїв і відчуттів, незалежно від того, що їх викликало: "Є в лісі птах, його спів затримує вас і змушує червоніти. Є годинник, який не дзвонить. Є вибоїна з гніздом білих звіряток. Є собор, який запалає, й озеро, яке підіймається. Є маленький візок, що, покинутий у гаю або ж завітчаний стрічками, котиться стежкою. Є трупа маленьких акторів у костюмах, яка з'являється на дорозі перед стіною лісу. Є, нарешті, й такі, що тебе проганяють, коли ти спраглий і голодний".

Рембо мав непостійну і примхливу вдачу. Як у творчості, так і в житті він шукав різних шляхів, інколи цілком протилежних. Серед сучасників користувався славою "скандального" поета, який, за словами Верлена, "любив так само пристрасно, як і ненавидів". Можливо, внаслідок цього дружні стосунки між двома письменниками нерідко порушували сварки, а то й бійки. Після того, як у липні 1873 р. П. Верлен, який стріляв у Рембо, потрапляє до в'язниці, схвилюваний Артюр впадає наче в лихоманку. Криком душі, зойком людини, яка вже не розраховує на чийсь допомогу і неє ж кличе у всесвіті когось невідомого, стала книга "Сезон у пеклі" (1875) єдина збірка, видана за життя поета. Але невеличкий наклад (500 примірників) письменник не зміг оплатити, і книги так і залишилися на складі, їх знайшли випадково через кілька десятиліть, а до того існувала легенда, начебто Рембо сам знищив увесь тираж.

Розрив із Верленом, відсутність коштів, духовна не влаштованість призвели до гострої творчої кризи. В останніх творах поета відчуваються біль і розпач самотньої душі, приреченої на марне благання: "Приходьте всі, навіть маленькі діти., щоб я зміг втішити вас, роздати вам своє серце, прекрасне серце! Прийдіть, бідаки, робітники! Я не хочу молитов, вистачить мені вашої довіри, вона дасть мені щастя".

"П'яний корабель" долі Рембо остаточно збився з курсу. Поет шукає забуття в алкоголі, наркотиках, бурхливих пристрастях. Але це не втамувало "болю пекучих протиріч", і він вирішив змінити своє життя. Після того, як йому виповнилося 20 років, він не написав жодного поетичного рядка. Відмовившись від мистецтва, блукав Англією, Німеччиною, Бельгією, торгував всілякими дрібницями на європейських базарах, наймався косити траву в голландських селах, був навіть солдатом

голландських колоніальних військ на Суматрі. Побував у Єгипті, на Капрі, в Занзібарі. Рембо вивчав мову негрів Сомалі, освоював землі Африки, де не ступала нога цивілізованої людини, допомагав імператору Абіссинії готувати війну проти Італії. В останні роки працював у торговельній фірмі "Віанне, Барде і К°", яка продавала каву, слонови бивні, шкіру.

По-різному трактують дослідники розрив Рембо з поезією. Французький письменник Альбер Камю вбачав у цьому "самогубство духу", а австрійський прозаїк Стефан Цвейг — "зневажання мистецтва, нехтування ним". Існує версія, що поет утік з Парижа, щоб віднайти себе в іншому, щоб ствердитись, а потім повернутися незалежним і вільним, позбавившись "п'яного сну". Деякі сучасні дослідники вважають, що поет підійшов у своїх експериментах зі словом до крайньої межі і, зазирнувши за неї, побачив лише порожнечу, він намагався ще писати, але вже не міг віднайти сенс поетичної творчості. Однак загадка поезії Рембо й досі не розгадана. Таємничим є не тільки його відхід від мистецтва, а передусім те, що він встиг написати за короткий період, який став цілою епохою у світовій літературі.

Тридцяти семи років, стомлений, але ще повний сил, повернувся Рембо до Франції. Невідомо, як склалася б його подальша доля, та в 1891 р. у нього виникла пухлина правого коліна, яка виявилася саркомою. 10 листопада того ж року він помер у марсельській лікарні.

Естетичні погляди

Рембо усвідомлював свій шлях у поезії як "вічне блукання й поривання у нетрях духу". Усе, що йде ззовні ("загальновизнані" норми моралі або універсальні "закони розуму", "здоровий глузд" або "добрий смак") він сприймав як нестерпні пута, які заважають порухам його душі й тіла. Поет не терпів не лише ніякого насильства, а й "приручення до середовища", відчуваючи себе істотою, яка належить до "іншої раси", "чужинцем" у світі, настільки ж неприємним для оточення, наскільки й воно було неприємне йому.

Тому поезії Рембо властиві поривання до "втечі" й "бунтарства". "Я той, хто страждає і хто збунтувався", — писав митець в "Осяяннях". Йдеться про бунт не лише проти зовнішнього світу, а передусім проти себе, оскільки найбільше він ненавидів саме своє "я" — продукт виховання, психологічних, моральних, інтелектуальних звичок. Це "я" для нього не вичерпувало людської суті, воно — маска, за якою ховаються інші, невідомі ірраціональні сили, що зумовлюють справжню сутність людини і потребують звільнення. На думку письменника, існування особистості у буденній реальності — лише одна-єдина доля із багатьох можливих: "Кожна істота повинна мати безліч інших доль". У травні 1871 р. сімнадцятирічний юнак зазначав: "Я — це хтось інший. Якщо мідь одного разу прокидається трубою, не вона в цьому винна. Для мене цілком очевидно: я присутній при прокльовуванні своєї думки роздивляюсь її, слухаю її, проводжу смичком, симфонія починає тріпотіти або раптовим стрибком з'являється на сцені..." Звільнити цього "іншого", прорватися крізь бар'єр свідомості, дати волю уяві й почуттям, а потім зафіксувати їх — таке завдання ставив Рембо перед поезією.

Творча енергія поета була спрямована на розкріпачення духу людини, що знайшло втілення у так званому "вільному польоті слів", які отримували у його віршах незвичайні значення — асоціативні, настроєві, звукові тощо. Рембо вважав, що відкриває таємний сенс буття, створює зовсім нову поезію, яка коли-небудь буде сприйнята всіма людськими почуттями, а сам він при цьому уподібниться "золотій іскрі вселенського світла". За його словами, поет має стати ясновидцем, щоб випереджати час, проникати в глиб речей і простору, охоплювати справжню сутність духу і, пізнавши найвищу істину, передавати її людям у віршах. У листі до свого друга П. Демені від 25 травня 1871 р. А. Рембо писав: "Я кажу, що треба стати ясновидцем, зробити себе ясновидцем. Поет робить себе ясновидцем довгим, безмежним і обґрунтованим розладом усіх почуттів. Придатні будь-які форми любові, страждання, безумства. Він сам шукає, сам виснажує себе всілякими отрутами, аби мати лише квінтесенцію. Невимовна мука, коли йому потрібна вся віра, вся надлюдська сила, тоді він стає найхворішим, найзлочиннішим, найпроклятішим серед усіх — і найученішим! Бо він досяг невідомого. Тому що він викохав більше, ніж будь-хто, свою душу, й так багату! Він досягає невідомого і, втрачаючи глузд, перестає розуміти свої видіння, — він їх побачив! І нехай він згорить під час свого зльоту від нечуваних і несказаних речей: прийдуть нові жахаючі трудівники, вони почнуть від тих горизонтів, де знесилено впав попередник!"

Заперечивши Бога, Рембо проголосив Людину єдиним царем на небі й на землі, шукаючи в її душі "небачене" й "нечуване". Надаючи великого значення своїм "словам-діям", він прагнув вивільнити почуття особистості, покликати до життя її "іншу" суть і показати творення нової духовної реальності.

Він стверджував, що поет — це посередник між землею і небом, між буденним світом і світом вічних ідей та образів, тому завдання поезії — донести до читачів своє особисте враження через дивовижні образи, символи, натяки. Своєрідним вираженням естетичних принципів Рембо можна вважати вірш "Вічність" (1873), в якому автор протиставляє "загал" і "вічне життя", "вічну душу". Протиріччя між буденним і піднесеним проходить через усю творчість поета.

Я знайшов, знайшов!

Що? Вічну жизнь.

Це моря шовк

І сонця бризь.

Так держись завіту,

Вічная душе,

Хоч ніч без привіту

І день пече.

Далі від кагалу,

Від змагань загалу, —

До всіх мет мети

Лети, лети...

(Переклад М. Лукаша)

Своєю творчістю Рембо обґрунтував можливість "темної", сугестивної поезії, яка не розмірковує і не описує, не пояснює і не аналізує, але, як магічна сила, безпосередньо викликає до життя ті чи інші образи, почута настрої. Для виконання "призначення лірики" на допомогу їй, на думку митця, мають прийти музична стихія, нестримні враження, дивні фантазмагорії (маячні видіння), незвичний зв'язок між образами та картинами тощо. Внаслідок цього і виникає ефект "затемнення тексту", який вимагає від читача інтуїтивно йому довіритися, віддатися на волю швидкоплинної фантазії автора.

Ліричний герой А. Рембо, на відміну від героя віршів Верлена, не такий чутливий і замріяний, його енергія духу проривається в іншу, підсвідому реальність, де все отримує більш яскравий колір, емоційну виразність і суттєвий, символічний зміст. Замість мерехтливих, неясних обрисів поет вдається то до кольорових контрастів, то до ритмічних дисонансів, то поєднує силою своєї уяви, на перший погляд, несумісні образи і в такий спосіб висловлює себе, свої прагнення і відчуття. Письменник вважав, що поезія завжди "повинна йти вперед, до незвіданих висот і невідкритих глибин, і якщо попереду вічне життя або навіть страшна прірва, все одно є сенс зазирнути по той бік всесвіту". Мандрівна муза поета, яка ніколи не зупинялась у пошуках невідомого, поки була жива, відкрила нові обрії для французького символізму.

"П'ЯНИЙ КОРАБЕЛЬ" (1869— 1871)

Цей вірш Рембо написав у 15-річному віці, але повернувся до нього через два роки, виправив деякі рядки й відправив Вердену в Париж. Прочитавши твір, той зазначив, що в ньому є те, "чим повинна збагатитися" сучасна й майбутня поезія. Дійсно, "П'яний корабель" став новаторським явищем для тогочасної французької літератури. Тому він має безліч інтерпретацій, викликаючи різні асоціації у читачів. Одні бачать у вірші бунт проти сірої буденності, інші — аналогію з подіями Паризької комуни, дехто утверджує думку, що автор передбачив тут свою долю, а є й такі, хто вбачає у творі філософсько-естетичну концепцію поета, його ставлення до мистецтва й життя. "П'яний корабель" — незвичайний і багатозначний вірш, який кожне покоління трактує по-своєму.

Символісти порушували межу між об'єктивним і суб'єктивним, але у творі Рембо відбувається повне й органічне злиття цих двох сфер. Мандри корабля, який втратив керування й носить безмежним океаном, асоціюються не тільки з можливими реальними подіями, а передусім з блуканнями і пориваннями ліричного героя в просторах духу, життя, поезії.

Деякі дослідники називають "П'яний корабель" поемою. Як жанр поема поєднує в собі елементи лірики, епосу й драми, синтезуючи їх характерні прийоми та засоби, що наявні у творі. Композиція складається з таких частин: загибель команди й втрата керування кораблем — зав'язка, уявні мандри ліричного героя в морській стихії — розвиток дії, зіткнення піднесеної фантазії з буденною реальністю — кульмінація, відмова ліричного героя від прагматичного життя — розв'язка. "П'яний корабель" наскрізь пройнятий напруженим драматизмом, тут усе відбувається на межі життя й

смерті, надії та безнадії, злету й падіння. Virізнюються два види конфліктів: зовнішній — зіткнення ліричного героя зі стихією, а також з буденністю; внутрішній — боротьба в душі ліричного героя за своє духовне "пробудження", свій особистий незалежний світ, свої мрії. Однак автор настільки концентрує час і події у творі, поєднавши минуле, сучасне й майбутнє в суб'єктивному просторі, що "П'яний корабель" сприймається як вірш, написаний на одному подиху. Незважаючи на розмаїття поданих картин, він не втрачає цілісності ліричного настрою, в якому одна мить спогадів і мрій вміщує цілу вічність.

Головна тема вірша — мандри душі особистості у світі своєї уяви та в житті. Твір починається з мотиву пробудження ліричного героя: "Я вирушив туди, куди хотів давно"; "моє пробудження благословили шквали"; "колись глухий, ...я за водою плив". Образ корабля, який нарешті позбавився ланцюгів, символічно відображує потяг ліричного героя до пошуку іншого, відмінного від звичайного, світу, а також до себе — теж іншого, вільного у своїй фантазії, думках, мріях.

Ліричний герой вирушає у далеке плавання. Плин його вражень, почуттів, асоціацій народжує дивовижні картини стихії:

Я блискавицями роздерте небо знаю,
Прибої, течії, смеркання голубі,
Світанки, збуджені, мов голубині зграї,
І те, що може лиш примаритись тобі.

(Переклад Вс. Ткаченка)

Перед очима читачів виникають і льодовики, і "гидотні обмілі", і "співочі риби", і "розлючені вали в звіриній істерії", і "вквітчана піна". Перенасиченість контрастними образами допомагає авторові відобразити складність і багатогранність життя, яким живе душа ліричного героя. Його не лякають шторми й шквали, він ладен загинути, але не відступитися від пошуків таємного змісту буття. Він мріє знайти у стихії життєвих негараздів і власних почуттів прадавню Європу та незнані острови, куди треба показати шлях іншим.

Вірш символічно називається "П'яний корабель". У творі неодноразово звучить мотив сп'яніння. З одного боку, це забуття нудної буденності, сірого й нецікавого життя, а з іншого — відчуття припливу нестримної фантазії та енергії. Ліричного героя п'янить розмаїття його , почуттів, небачені глибини, які несподівано відкрилися йому в його душі та в іншому, тільки йому відомому, вимірі всесвіту. Він закоханий у стихію, відчуває повне злиття з нею, а вона, у свою чергу, викликає в ньому поетичне натхнення, пробуджує творчі сили, невідомі пересічному обивателю:

В настої зорянім, в Морській Поємі милій
Я плавав і ковтав зелену синь тоді,
Як мрець замислений вигулькує з-під хвилі,
Неначе тьмянний знак занурення в воді.

Море у вірші виступає і як символ почуттів, і як символ примхливої життєвої долі, і як символ поезії. Морські течії, які швидко змінюються, несуть ліричного героя

невідомо куди, та він вбачає в цьому таємний, ще незнаний смисл. Він сподівається на здійснення своїх не усвідомлених до кінця мрій. Символами надії на щасливе завершення пошуків "небаченого й нечуваного" є зелений та синій кольори, які створюють мальовниче тло твору: зелена вода здається героєві "солодкою", він ковтає "зелену синь", марить серед "ночей зелених" і "фіалкових променів".

Драматичне напруження в поемі поступово зростає. Здолавши небезпечні коловороти, штилі й безліч штормів, ліричний герой досягає апогею у своїх почуттях, які, здається, ось-ось наблизять його до "таємного смислу".

Доволі плакав я! Жорстокі всі світання,
Гіркі усі сонця й пекельний молодик;
Заціпило мені від лютого кохання.
Нехай тріщить мій киль! Поринути в потік!

Але цей злет духу несподівано переривається буденною картиною: замість безмежного океану — холодна й брудна калюжа, а натомість звільненого "п'яного корабля" — "вутлий корабель", який "пускає в присмерку засмучене хлоп'я". Враз погасли всі зорі, стихли всі шквали й пісні вітрів, настала мертва тиша серед сірих сутінків.

Реальний світ для ліричного героя є справжньою трагедією — тут немає простору для фантазії й польоту почуттів. Однак, хоча герой і не знайшов "прадавній зміст" і не втамував свій сум за "європейською водою", він віднайшов головне — себе, того, хто не зможе більше "йти в кильватері купців", не зможе підкоритися законам прагматичної дійсності, бо визнає лише один закон — поетичного духу, вільних почуттів і буремної фантазії.

І я, купаючись у ваших млостях, хвилі,
Не можу більше йти в кильватері купців,
Під оком злих мостів я пропливать не в силі,
Ані збивать пиху з вогнів і прапорів.

Кінцівка вірша відображає результат духовних та естетичних пошуків автора, який усвідомив перевагу внутрішнього життя над обмеженістю зовнішнього простору. "П'яний корабель" сприймається як гімн творчій яка відкриває небачені глибини людського духу

Символістика лірики Артюра Рембо, її характерні ознаки

Творче життя французького поета другої половини XIX ст. Артюра Рембо (1854-1891) було дуже коротким. Проте його поетична спадщина переконливо засвідчує, що це був справжній талант і яскравий митець.

А. Рембо усвідомлював свій шлях у поезії як "вічне блукання й поривання у нетрях духу". Усе, що йде ззовні (узвичаєні норми моралі або універсальні "закони розуму", "здоровий глузд" тощо) він сприймав як нестерпні пута, що заважають порухам його душі й тіла.

Наприкінці 1871 року Рембо переходить на позиції символізму. Він вважає, що завдання поета полягає в тому, щоб бути провидцем, пророком, посередником між

людьми та позареальним світом. Щоб стати таким посередником (медіумом), почути і передати потойбічні голоси, Рембо намагається звести до мінімуму участь розуму в процесі творчості. Він наполягає на тому, що поет повинен бути Прометеем. Поезія мусить активно втручатися в життя, йти попереду його. Будувати "матеріалістичне майбутнє" може лише той митець, який досяг "стану віщуна, провидця". На його думку, висловити невисловлюване, виразити ірреальні таємниці буття можна було лише образами-символами — туманними, багатозначними і завжди незрозумілими.

Яскравими зразками символістської лірики Рембо є вірші "П'яний корабель" (1869-1871) і "Голосівки" (1871).

Вірш "П'яний корабель", написаний поетом у 15-річному віці, — перший твір, створений згідно з традиціями "об'єктивної поезії", в якій, за Рембо, "не поет думає, а його думають". Це один з найдинамічніших, найекспресивніших творів світової літератури. У вірші йдеться про корабель, що втратив керування й носить в безмежному океані, шукаючи порятунку, щастя, любові, красу. За своїм змістом вірш є універсальним. Деякі побачили в ньому віддзеркалення бунту проти утилітаризму, інші — твір, у якому поет прогнозує своє майбутнє, дехто проводив аналогії з подіями.

Паризької Комуни і т.п. Немов людина, що втратила життєві орієнтири, зневірилася, втомилася шукати сенс буття, "п'яний корабель" без керма і без вітрил, без капітана і моряків загубився серед хвиль безмежного океану, йому загрожують рифи, скелі, він неминуче зіштовхнеться з ними і, розтрощений загине, так і не побачивши рідний беріг, який зник за обрієм давно і назавжди.

Отже, у вірші "П'яний корабель" ліричне "я" — це "я" корабля, який став вільним від керма та екіпажу і мандрує безмежними просторами океану, кидаючи виклик стихіям

Коли шумливого я збувся екіпажа,
По волі Рік я мчав, куди я лиш бажав.

Саме відчуття цього сп'янілого від необмеженої свободи, незабутніх вражень і почуттів корабля ("українська терпка любов мене п'янила в морі") передаються автором. Рембо знаходить яскраві, свіжі слова для створення несподіваних образів, фантастичних морських пейзажів, використовує своєрідну, непоетичну лексику, сміливо вживає просторіччя.

"П'яний корабель" — це символ визволення від звичайного життя та усталеного бачення світу. Водночас цей образ символізує собою бунтарську й бентежну душу поета, що прагне звільнення, рветься на пошуки нових вражень та відкриттів, хоче жити за принципами нової свідомості.

Виникають також асоціації з мандрівним життям самого Артюра Рембо — невтомного блукача світом, що бажав пізнавати ніколи й ніким не пізнане. Цікаво, що на час написання "П'яного корабля" Рембо ще не бачив моря. Багатство та виразність образів, багатомірність символіки, правдивість і природність картин свідчать про те, що пророчі експерименти Рембо були небезпідставні.

Я бачив, як шумлять драговини та верші,

Де в комишах гниє морський Левіафан
Як падають у штиль гігантські хвилі перші
Як даль врізається в бездонний океан
Я сонце споглядав у пострахах містичних
Що зблисло згустками фіалкових промінь
Буруни злі немов актори драм античних
Віконничий свій дрозд котили в далечінь
Проте у фіналі вірша "п'яний корабель" постає втомленим та знесиленим від бурхливого й жорстокого життя, самотнім, відкинутим і забутим усіма.

У бухтах спутаний весь травами морськими,
Я шквалом кинутий, де й птиці не знайти,
Звідкіль ні монітор, ні парусник не здійме.
Розбитий мій каркас, сп'янілий від води...
(Переклад М. Терещенко)

Він більше не може повернутися до своїх шалених мандрів і живе лише спогадами, однак ні про що не шкодує і знає, що ніколи б не міг повернутися до колишнього спокійного та узвичаєного існування.

Таким чином, в зачарованості Рембо, якого Поль Верлен назвав "подорожнім у черевиках, підбитих вітром", вільним життям волоцюги-мандрівника водночас містяться роздуми про виснажливу за такої волі безпритульність без керма та вітрил, що врешті-решт заводять у тупик Жага свободи, захоплення стихією моря і в той же час страх перед нею, усвідомлення своєї внутрішньої відчуженості від усього оточуючого, сталого, стабільного — все це втілюється в маленькій "одісеї" Артюра Рембо.

Але навряд чи така доля виглядає жалюгідною, адже п'янка мить свободи іноді дорожча за цілу вічність у рабській покорі та в полоні загальноприйнятих звичаїв. І "корабель" Артюра Рембо має право пишатися своїм коротким тріумфом. Його незабутнім враженням повнокровного життя стійкості та гордій силі можна посправжньому позаздрити.

Сонет "Голосівки" побудований як низка асоціацій ліричного героя. Голосні звуки дають імпульс його творчій уяві, викликаючи образи, народжені враженнями від зовнішнього світу і напруженого духовного життя. Так, звук "А" асоціюється у поета з чорним кольором смерті, тління, мухами на смітниках — символом усього віджилого, непотрібного. Звук "Е" пов'язується з білим кольором, прадавньою чистотою льодовиків "І" символізує пурпур, струм крові, бурхливі пристрасті "У" втілює мудрість зеленої природи і водночас людську мудрість "О" асоціюється з синім кольором неба, неземними таємницями і нерозгаданим божественним смислом.

Кольорово-звукові асоціації співвідносяться між собою за принципом контрасту чорний — білий (духовна смерть — вічне буття), червоний — зелений (пристрасть — мудрий спокій). Однак для поета все взаємопов'язано, одне краще віддзеркалює інше.

"Голосівки" вражають своєю динамікою, розмаїттям образів і почуттів, змінами

інтонацій, що допомагає авторові відкрити багатогранний світ людських відчуттів, вражень, асоціацій. Експерименти А. Рембо продовжили наступні покоління символістів, шукаючи таємничий зміст у царині звуків і дивовижних образів.

Найважливіша праця символістського періоду творчості Рембо — книга віршів у прозі "Осяяння" (1872-1873). Верлен назвав "Осяяння" "феєричними пейзажами". У творах цієї збірки Рембо не розповідає, а лише натякає, добираючи метафори на основ складних зорових асоціацій, створюючи фантастичні образи, які вражають, приголомшують.

Останній твір Артюра Рембо — це прозова книга "Сезон у пеклі" (1873). Вона являє собою сповідь поета, який розчарувався в магічній силі поетичного образу-символу і вирішив відмовитися від поезії.

* Друга імперія період в історії Франції з 2 грудня 1852 до 4 вересня 1870 р., пов'язаний з правлінням імператора Наполеона III.